

Republika Hrvatska
Županijski sud u Zagrebu
Trg Nikole Šubića Zrinskog 5

Poslovni broj 39 Gž-746/2021-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Županijski sud u Zagrebu, kao sud drugog stupnja, u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Željke Rožić Kaleb kao predsjednice vijeća, mr. sc. Neri Radas kao sutkinje izvjestiteljice i članice vijeća i Ane Gradišek kao članice vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice I. Z. iz S., OIB..., zastupane po punomoćniku S. P., odvjetnici u S., protiv tuženika S. d.d. Z., OIB..., kao pravnog slijednika V. d.d. Z., zastupanog po punomoćniku R. Ž., odvjetniku u Odvjetničkom društvu Ž. i p. u Z., radi utvrđenja ništetnosti i isplate, odlučujući o žalbama stranaka protiv presude Općinskog suda u Sisku, poslovni broj P-30/2020-9 od 18. prosinca 2020., u sjednici vijeća održanoj 17. kolovoza 2021.

p r e s u d i o j e

I. Odbija se kao neosnovana žalba tuženika S. d.d. Z. i potvrđuje presuda Općinskog suda u Sisku, poslovni broj P-30/2020-9 od 18. prosinca 2020.

II. Preinačuje se odluka o parničnom trošku sadržana u navedenoj presudi, u dijelu u kojem tužiteljica nije uspjela sa zahtjevom za naknadom parničnog troška, preko iznosa od 6.000,00 kuna do iznosa od 6.625,00 kuna (za iznos od 625,00 kuna) te se nalaže tuženiku isplatiti tužiteljici daljnji iznos parničnog troška, u iznosu od 625,00 kuna, u roku od 15 dana.

III. Odbija se zahtjev tuženika za naknadom troškova sastava žalbe.

IV. Nalaže se tuženiku naknaditi tužiteljici trošak sastava žalbe u iznosu od 962,50 kuna, u roku od 15 dana.

Obrazloženje

1. Pobijanom prvostupanjskom presudom suđeno je:

"1. Utvrđuje se da je ništetna odredba članka 9.20 Ugovor o kreditu broj 312518 i osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama koje su upisane u zemljšnjim knjigama koji su dana 25. ožujka 2008. g. sklopili tužiteljica I. Z. (OIB...) kao korisnik kredita i V. d.d. Z. kao pravni prednik tuženika S. d.d. (OIB...) kao kreditor u dijelu u kojem tužiteljica može kredit vratiti prijevremeno uz uvjete dogovorene s Kreditorom sukladno Odluci o kamatama i naknadama Kreditora.

2. Nalaže se tuženiku S. d.d. (OIB...) da tužiteljici I. Z. (OIB...) isplati iznos od 13.910,99 kn sa zakonskom zateznom kamatom počam od 15. ožujka 2019. g. do isplate, po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunatim za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena, u roku od 15 dana.

3. Tuženik S. d.d. S. d.d. (OIB 78427478595) dužan je tužiteljici I. Z. (OIB...) naknaditi troškove parničnog postupka u iznosu od 6.000,00 kn sa zakonskom zateznom kamatom po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunatim za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena počam od dana presuđenja pa do isplate, sve u roku od 15 dana."

2. Protiv navedene presude žalbu podnosi tuženik, zbog pogrešne primjene materijalnog prava i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja s prijedlogom da se pobijana prvostupanska presuda preinači, a podredno ukine. Tuženik potražuje trošak sastava žalbe.

3. Protiv odluke o troškovima parničnog postupka, u dijelu u kojem nije uspjela sa svojim zahtjevom za naknadom troškova parničnog postupka, žalbu podnosi tužiteljica zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnoga prava s prijedlogom da se prvostupanska presuda u pobijanom dijelu preinači. Tužiteljica potražuje troškove sastava žalbe.

4. Žalba tuženika nije osnovana, a žalba tužiteljice je osnovana.

5. Predmet spora je zahtjev za utvrđenjem ništetnosti, odredbe članka 9.20. Ugovora o kreditu broj 312518 i osiguranja novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama koje su upisane u zemljšnjim knjigama, od 25. ožujka 2008., sklopljenog između tužiteljice i pravnog prednika tuženika, u dijelu u kojem tužiteljica može kredit vratiti prijevremeno uz uvjete dogovorene sa kreditorom, sukladno odluci o kamatama i naknadama kreditora, te zahtjev za isplatom iznosa od 13.910,99 kuna sa pripadajućim zateznim kamatama.

6. Ispitujući pobijanu presudu kao i postupak koji joj je prethodio, ovaj sud nije našao da bi bile počinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka iz odredbe članka 354. stavak 2. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj: 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP) na koje ovaj sud drugog stupnja pazi po službenoj dužnosti, sukladno odredbi članka 365. stavak 2. ZPP-a.

7. Iz stanja spisa i utvrđenja prvostupanjskoga suda u bitnome proizlazi: da su tužiteljica i pravni prednik tuženika, V. d.d., sklopili ugovor o kreditu broj 312518 i osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama koje su upisane u zemljšnjim knjigama, 25. ožujka 2008. (dalje: Ugovor o kreditu), na iznos od 123.500,00 CHF (a koji je naknadno konvertiran u EUR) s rokom otplate od dvadeset sedam godina; da je odredbom članka 7.1. Ugovora o kreditu, ugovorenod da je rok otplate kredita u tristodvadesetičetiri mjesecna anuiteta, a koji anuitet se sastoji od dijela glavnice i kamata te je ugovorenod da anuiteti dospijevaju na naplatu u mjesecnim intervalima, ovisno od dana iskorištenja kredita u cijelosti; da je tužiteljica prijevremeno otplatila kredit, a kojom prilikom joj je i naplaćena naknada za prijevremenu otplatu kredita u iznosu od 13.910,99 HRK; da je odredbom članka 9.20. Ugovora o kreditu, određeno da korisnik kredita može kredit vratiti prijevremeno uz uvjete dogovorene s kreditorom, sukladno odluci o kamatama i naknadama kreditora.

8. Utvrđeno je nadalje, da tužiteljica s prednikom tuženika nije pojedinačno pregovarala niti o jednoj odredbi Ugovora o kreditu, već je isključivo prihvati ponudu koja joj se nudila od strane tuženika (njegovoga prednika) u formi ugovora, koji je sastavio sam prednik tuženika te da sporna ugovorna odredba članka 9.20. ne ističe uvjet vezan za naknadu štete, već odluku o kamatama i naknadama kreditora, i da je sporna izlazna naknada obračunata kao kamata (a vezano za primjenu odluke o kamatama) odnosno naknada, a da tuženik tijekom postupka nije dokazao suprotno. Tuženik nije dokazao niti da bi pretrpio štetu radi prijevremene otplate kredita o strane tužiteljice.

9. Materijalno je pravo pravilno primjenjeno, kada je prvostupanski sud utvrdio ništetnim dio odredbe Ugovora o kreditu iz članka 9.20., u kojem tužiteljica može kredit vratiti prijevremeno uz uvjete dogovorene s kreditorom, sukladno odluci o kamatama i naknadama kreditora te kada je naloženo isplatiti tuženiku stečeno bez osnove na temelju takve ništetne odredbe.

10. Sukladno odredbi članka 1024. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18 - dalje: ZOO) korisnik kredita može vratiti kredit i prije roka određenog za vraćanje, ali je dužan o tome unaprijed obavijestiti banku, a odredbom stavka 3. navedenoga članka je propisano, da u slučaju vraćanja kredita prije roka određenog za vraćanje kredita, korisnik kredita je dužan davatelju kredita naknaditi štetu, ako je davatelj kredita istu pretrpio, dok je sukladno odredbi stavka 4. navedenog članka 1024. ZOO-a, određeno da u slučaju vraćanja kredita prije određenoga roka, banka ne može uračunati kamate za vrijeme od dana vraćanja kredita do dana kada ga je po ugovoru trebalo vratiti.

11. Sporna odredba članka 9.20. Ugovora o kreditu, a koja sadrži uvjet pod kojim korisnik kredita može prijevremeno vratiti kredit (pod uvjetima određenim odlukom o kamatama i naknadama kreditora) je suprotna navedenoj odredbi članka 1024. stavak 4. ZOO-a, te je ista ništetna. Naime, pored utvrđenja da je naplaćena naknada pri otplati kredita, obračunata kao kamata, a vezano uz primjenu Odluke o kamatama, dakle, da predstavlja djelomično nadoknadivanje dijela kamata koje je tuženik trebao dobiti za vremenski period do predviđenog trajanja Ugovora o kreditu, a na što tuženik nema pravo, sporna je odredba suprotna kogentnoj zakonskoj

odredbi, i kao takva ništetna u smislu odredbe članka 322. stavak 1. ZOO-a, kako to pravilno zaključuje i prvostupanjski sud.

12. Prema odredbi članka 96. stavak 1. ovdje mjerodavnog Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine, broj 79/07 – dalje: ZZP), ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se, nepoštenom, ako suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, dok odredba stavka 2. toga članka propisuje da se smatra da se o pojedinoj odredbi ugovora nije pojedinačno pregovaralo, ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac, zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj poglavito ako je riječ o unaprijed formuliranom standardnom ugovoru trgovca. Prema odredbi članka 102. stavak 1. ZZP-a, nepoštena ugovorna odredba je ništetna.

13. Kako je tijekom postupka utvrđeno da se o spornoj odredbi Ugovora o kreditu nije posebno unaprijed pregovaralo i tužiteljica kao korisnik kredita nije imala mogućnost utjecati na sadržaj te ugovorne odredbe, i Ugovor o kreditu je bio unaprijed pripremljen od strane tuženika i tužiteljica nije mogla unaprijed znati na koji će se način formirati visina sporne naknade, a što je protivno načelu savjesnosti i poštenja i uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka na štetu potrošača, to je takva odredba nepoštena, a posljedično i ništetna. Pri tome, tuženik nije tijekom postupka dokazao da je imao bilo kakve troškove zbog rješavanja tužiteljičina zahtjeva za prijevremenu otplatu kredita, dakle, nije dokazao da bi mu nastala bilo kakva šteta prijevremenom otplatom kredita.

14. Navodi se i to, kako prema pravnom shvaćanju sa sastanka predsjednika Građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske, održanog 5. studenog 2020. (Zaključak pod točkom 8) ugovorna odredba iz ugovora o kreditu kojom je ugovorenopravo banke na naknadu za prijevremenu otplatu kredita, može biti utvrđena ništetnom, ako se o toj odredbi nije pregovaralo, a što je upravo i konkretni slučaj.

15. Pravilno je stoga, prvostupanjski sud ocijenio osnovanim i zahtjev tužiteljice za isplatom isplaćenog iznosa od 13.910,99 kuna i pozivom na odredbu članka 1111. ZOO-a, usvojio je i ovaj dio tužbenog zahtjeva. Naime, utvrđenjem ugovorne odredbe ništetnom, potrošač stječe subjektivno pravo na restituciju svih neosnovano isplaćenih iznosa od trenutka sklapanja ugovora, neovisno o tome kada je utvrđeno da je ugovorna odredba ništetna.

16. Pravilno je prvostupanjski sud utemeljio odluku o troškovima parničnog postupka na odredbi članka 154. stavak 1. i članka 155. ZPP-a, uz primjenu Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine, broj 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15 – dalje: Tarifa). Međutim, djelomično je pogrešno prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo kada nije tužiteljici priznao trošak pristupa na ročište za objavu presude, a na koji tužiteljica ima pravo sukladno Tbr. 9. točka 3. Tarife, u iznosu od 50 bodova odnosno 500,00 kuna, tako da uz priznati PDV ovaj trošak iznosi 625,00 kuna.

17. Stoga je pobijanu prvostupanjsku presudu u dijelu odluke o glavnoj stvari i odluke o troškovima parničnoga postupka u odnosu na dosuđeni trošak od 6.000,00 kuna, u

stavku III. izreke pobijane odluke, valjalo potvrditi, temeljem odredbe članka 368. stavak 1. ZPP-a, te žalbu tuženika kao neosnovanu odbiti.

18. Žalbu tužiteljice je valjalo usvojiti i pobijanu odluku preinačiti u dijelu u kojem tužiteljica nije uspjela sa svojim zahtjevom za naknadom troškova postupka u iznosu od 625,00 kuna, te temeljem odredbe članka 373. točka 3. ZPP-a, odlučiti kao u izreci pod stavkom II. ove drugostupanjske odluke.

19. Kako tuženik sa svojom žalbom nije uspio, nije mu priznat trošak sastava žalbe (stavak III. izreke ove drugostupanjske odluke) dok tužiteljici sukladno odredbi članka 154. stavak 1. ZPP-a, pripada trošak sastava žalbe po Tbr. 10. točka 1. Tarife, u iznosu od 468,75 kuna, a čemu je valjalo dodati i trošak sudskih pristojbi na žalbu, tako da ukupni trošak žalbenog postupka tužiteljice iznosi 962,50 kuna (stavak IV. izreke ove drugostupanjske odluke).

U Zagrebu 17. kolovoza 2021.

Predsjednica vijeća:
Željka Rožić Kaleb, v.r.